تئوری موسیقی

استاد فرامرز پایور

مؤسسه‌ی فرهنگی ـ هنری ماهور
تهران ۱۴۰۰

فهرست

مقدمه‌ی ناشر ۷
مقدمه ۹
فصل اول
صوت ۱۱
فصل دوم
زمان ۲۱
فصل سوم
گام‌ها ۳۵
فصل چهارم
گام‌های ایرانی ۴۷
فصل پنجم
علائم و مشخصات ۶۱
خودآزمایی ۶۷

مقدمه‌ی ناشر

استاد فرامرز پایور در حوزه‌ی موسیقی کلاسیک ایران هنرمندی جامع‌الاطراف بود. او در مقام نوازندگی، آهنگسازی، ردیف‌دانی، آموزش و تحقیق و پژوهش، استادی چیره‌دست، خلاق، باذوق، آگاه، دقیق و باوسواس و پُرحوصله بود و در تمام این رشته‌ها آثاری ارزشمند و ماندگار به یادگار گذاشته است.

کتاب *تئوری موسیقی* استاد پایور نیز از زمره‌ی آثار یادشده است که توسط خود ایشان در سال ۱۳۶۲ منتشر شده است. مؤسسه‌ی فرهنگی ـ هنری ماهور که افتخار انتشار بسیاری از آثار این هنرمند و آموزگار بزرگ را دارد این اثر را نیز به منظور حفظ و پاسداری از میراث گرانقدر ایشان منتشر می‌کند تا در دسترس دوستداران و هنرجویان موسیقی کلاسیک ایران قرار گیرد.

آقای ارشد تهماسبی نیز کتاب را از ابتدا تا انتها خواندند و اصلاحات ضروری، گره‌گشا و مفیدی را انجام دادند که از لطف و دقت و توجه ایشان بسیار سپاسگزاریم.

در چاپ دوم این اثر، ویرایش ادبی و رسم‌الخطِ معتدلی صورت گرفته است تا خوانش و دریافت مطلب روان‌تر و آسان‌تر شود.

سیدمحمد موسوی

مقدمه

موسیقی نظری (یا تئوری موسیقی) بین‌المللی و ایرانی خود مبحث مفصلی است که باید جداگانه تحصیل شود و موسیقی‌دان به این نحو معلومات علمی موسیقی خود را تکمیل نماید. در این زمینه کتاب‌های متعددی چاپ شده است که علاقه‌مندان می‌توانند با تهیه و مطالعه‌ی آنها که خود محتاج به صرف وقت کافی و دقت و ممارست زیادی است با این رشته آشنایی کامل پیدا نمایند.

کتاب حاضر در واقع گلچینی از مطالب ضروری و لازم موسیقی نظری است که صرفاً برای نوازندگانی که بیشتر وقت خود را صرف نواختن و اجرای موسیقی می‌نمایند و احیاناً به علت اشتغال به تحصیل یا امور دیگر فرصت کافی برای مطالعه‌ی علوم مربوط به موسیقی را ندارند تهیه شده است. به عبارت دیگر این کتاب برای نوازندگانی است که موسیقی را از روی نت فرامی‌گیرند و ضمناً تمایل دارند که منشأ پیدایش آن را بدانند و تا حدودی با علامات و مشخصات و اصطلاحات مربوط به آن آشنایی پیدا نمایند تا به‌اصطلاح در این زمینه بی‌سواد و عامی نبوده باشند.

بدیهی است علم موسیقی نیز مانند عمل موسیقی دامنه‌ی وسیعی دارد و چنانچه هنرجویان بخواهند به آن احاطه‌ی کامل پیدا نمایند باید کتاب‌های متعددی، از جمله موسیقی نظری کامل، هماهنگی (هارمونی)، کُنترپوان، ارکسترشناسی، سازشناسی، سُلفژ (سرایش)، دیکته‌ی موسیقی، فرم موسیقی و غیره را فراگیرند.

فرامرز پایور